

**İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE
GÖL HAVZASI KAZILARI
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)**

BU KİTAP
MARPORT KÜLTÜR HİZMETİDİR

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI KAZILARI

EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)

ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI

ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI
İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE
GÖL HAVZASI KAZILARI
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)

Yayımlayan
Nezih BAŞGELEN

Editör
Şengül G. AYDINGÜN

Yardımcı Editörler
Błażej STANISLAWSKI, Şeniz ATİK, Haldun AYDINGÜN, Dürdane KAYA, Ayberk ENEZ

Fotoğraf Editörü
Haldun AYDINGÜN

İngilizce Editör
Emre KURUÇAYIRLI

Düzenleme
Erol BARLAS

ISBN: 978-605-???-???-?

Sertifika No: 10459

© 2017 Arkeoloji ve Sanat Yayınları Tur. San. Tic. Ltd. Şti.

Hayriye Cad. Cezayir Sok. No: 5/2 Beyoğlu-İstanbul

Her türlü yayın hakkı saklıdır / All rights reserved.

Yayınevinin ve yazarın yazılı izni olmaksızın elektronik mekanik,
fotokopi ve benzeri araçlarla ya da diğer kaydedici cihazlarla
kopyalanamaz, aktarılamaz ve çoğaltılamaz.

Makalelerin içeriği ile ilgili sorumluluklar yazarlara aittir.

Baskı-Cilt:

Kitabevi/Satış Mağazası

arkeo*pera*

Yeniçarşı Cad. No: 66/A

34433, Galatasaray

Beyoğlu-İstanbul

Tel.: 0212 249 92 26

www.arkeolojisanat.com / info@arkeolojisanat.com

UTKU KOYU

ANTI
K FENER
VE LIMAN

MRYMEX
KANAL

Image © 2017 DigitalGlobe

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO

Google Earth

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZLER

“T.C. Kültür ve Turizm Bakanı **Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ**’un Önsözü”

“Kocaeli Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Saadettin HÜLAGÜ**’nün Önsözü”

“Polonya Cumhuriyeti Türkiye Büyükelçisi **Maciej LANG**’ın Önsözü”

“Marport Yönetim Kurulu Başkanı **Lucien ARKAS**’ın Önsözü”

“İstanbul’un İkinci Tarihi Yarımadası: Bathonea”
Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yrd. **Ahmet Emre BİLGİLİ**

Kazıya Başlarken	XIX
R. Haldun AYDINGÜN	
Nehir-Göl-Deniz Birleşiminde Bir Kazı Yeri (İlk Beş Yıllık Çalışma)	1
An Excavation Site at the Junction of River-Lake and Sea (Works of the First Five Years).....	13
Şengül G. AYDINGÜN	
Bathonea İsmi Üzerine Veriler ve Yorumlar	85
Scientific Data and Comments About the Name of Bathonea	93
Şengül G. AYDINGÜN	
Küçükçekmece Gölü Havzasının Jeomorfolojik Özellikleri	117
T. Ahmet ERTEK – Hakan KAYA	
Küçükçekmece Lagünü’nün Çevre Manyetizması ve Paleoiklimsel Yorumu	125
Özlem MAKAROĞLU	
Geç Antik Çağ’da İstanbul’un Batısındaki Arazinin Tarihi Coğrafyası	135
Mustafa H. SAYAR	
Avcılar–Firuzköy Yarımadası 1. Derece Arkeolojik Sit Alanında Yapılan Jeofizik Araştırmalar.....	143
Ertan PEKŞEN–İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ	
Türker YAS – Hamdullah LİVAOĞLU	
Tunç Çağlarında Karadeniz-Marmara-Akdeniz Arasında Bir Aktarma Limanı: Küçükçekmece	153
Haldun AYDINGÜN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Yapılan Jeofizik Araştırmalar	165
Ercan ERKUL – Harald STÜMPEL – Ertan PEKŞEN – Türker YAS -	
İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları 2012-2015 Mimari Belgeleme/ Rölöve Çalışmaları.....	175
Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK	

Küçükçekmece Gölü Sonar Tarama Çalışmaları	203
Hakan ÖNİZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Büyük Sarnıç.....	217
Kerim ALTUĞ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Antik Çağ Su Temin Tünelleri	229
Ali Hakan EĞİLMEZ – Emre KURUÇAYIRLI – Metin ALBUKREK	
Gülşen KÜÇÜKALİ – Şengül G. AYDINGÜN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Tespit Edilen Ahşap Bir Kapının Metal Aksanı ve Modellemesi	253
Ayberk ENEZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Çağ Unguentariumları-2013	275
Dürdane KAYA	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Roma-Erken Bizans Dönemi Kandil Buluntuları	295
Ahmet ASLAN – Şengül G. AYDINGÜN - Ayberk ENEZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Ele Geçen Dipintolu LR2 ve Damgalı LR13 Amphoraları	313
Ülkü KARA	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Bulunan Amphora Tıpları	323
Dürdane KAYA – Ahmet ASLAN	
Bizans Dönemi Sırlı Seramikleri Hakkında Kısa Bir Değerlendirme	333
Gülsüm TÜRKMEN	
Ortaçağ'dan Bir Kurban Sahnesi	349
Şengül G. AYDINGÜN - Gülsüm TÜRKMEN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Dönem Cam Buluntuları.....	353
Şeniz ATİK – Merve ÖZKILIÇ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Osmanlı Lüleleri	379
Dürdane KAYA – Barış ÖZMEN	
Küçükçekmece Göl Havzası Kazılarında Bulunan Sikkeler ve Yerleşim Tarihine Katkıları	395
Oğuz TEKİN	
Küçükçekmece Gölü'nün Kuzeyinde Yer Alan Arkeolojik Sit Alanına İlişkin Floristik Gözlemler.....	403
Tamer ÖZCAN	
Küçükçekmece Göl Havzasında Tespit Edilen Kelebek Türleri.....	417
Bülent ŞEKER	

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Arkeozoolojik Analizleri	423
Vedat ONAR - Özlem SARITAŞ	
İstanbul'un İlk "Ören Yeri-Kent Parkı"; Bathonea ? Projesi	431
Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK	
Bathynias - About Identification and Localisation of the Ancient River	443
Olga WEGLARZ	
Concerning The Identification Of The Site Excavated On The Küçükçekmece Lake (Turkey) - A Study Of Greek And Latin Written Sources About The Ancient Settlement Of Melantias	455
Olga WEGLARZ	
Relics of St. Mammes In Langres And The Byzantine Empire. Side Remarks From The Project Stambul/Constantinople Kucukcekmece-The Destination Port Of The Way From The Varangians To The Greeks, A Centre Of "Byzantinization" Of The Rus' Community	463
Tomasz PELECH	
Cult Centers of St Mamas in Constantine Porphyrogenitus' Works Side Remarks from the Project: <i>İstanbul/Constantinople - Küçükçekmece - The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a Centre of "Byzantinization" of the Rus' Community</i>	469
Konrad SZYMAŃSKI	
Project: "Constantinople/Istanbul- Küçükçekmece The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a centre of 'Byzantinization' of the Rus' Community" - Aims, Sources And Objectives Constantinople / İstanbul-Küçükçekmece Varangianlar'ın Yolu Türkiye- Polonya Ortak Projesi (Hedefler, Kaynaklar ve Amaçlar)	485
Błażej STANISŁAWSKI	
Harita ve Arşivlere Göre Küçükçekmece Gölü'nün Jeostratejik Konumu Ve Tarih Boyunca Kent Planlamasında ki Önemi (Regio – XIV ?)	505
Oğuz CEBECİ	
ÖZETLER	543
HAVA FOTOĞRAFLARI (Murat ÖZTÜRK)	557
TEŞEKKÜR	569

KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI (BATHONEA ?) KAZILARINDA BULUNAN AMPHORA TİPALARI

Dürdane KAYA* – Ahmet ASLAN

Küçükçekmece Gölü'nün Avcılar-Firuzköy Yarımadası üzerinde yapılan kazı çalışmaları 2009 yılından itibaren devam etmektedir.¹ Ağırlıklı olarak kazı çalışmaları 8. ve 24. alan olarak adlandırılan bölgelerde yürütülmektedir. Makalede 2011-2013 yılları arasında yapılan kazı çalışmalarında 8. alanda 12-13-14EFG ile 15-16-17FG açmalarından (**Res. 1**) yoğun olarak ele geçen pişmiş toprak, taş ve mermerden yapılmış tıplar değerlendirilmiştir.

Amphora, kelime kökeni olarak “*amphi*; çift taraflı” ve “*pherein*; taşımak” anlamındaki sözcüklerin birleşiminden oluşmuş iki kulplu, dip kısmı sivri veya yuvarlak gelen seramik formudur.² Depolama kolaylığı sağlayan amphoralarda zeytin, yağ, şarap ve pek çok gıda maddesi taşındığı ve özellikle ticarete kullanıldığı bilinmektedir.³ Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarında en yoğun ele geçen seramik grubu Spatheai, LR1, LR2, LR3, LR5/6, LR7, LR13, Günsenin Tip 1, Keay LXII, Zeest 80 tipindeki amphoralardır. Antik Çağ'da amphoralarda taşınan malzemeleri korumak, özellikle sıvı malzemelerin sızdırılmasını ve hava ile temasını engellemek amacıyla amphoraların iç kısımları doğal sakız, reçine, katran, bitümen (zift) gibi maddelerle izole edilmiştir (Alpözen vd. 1995: 18; Doğer 1991: 39-43; Doğer 2004: 101-103). Amphoraların ağızları ise taşınan malzemelerin bozulmaması ve dökülmemesi için değişik malzemelerden üretilmiş tıplar ile kapatılmıştır. Söz konusu bu tıplar günümüze kadar gelebilen malzemelerden yapıldığı gibi günümüze gelemeyen organik malzemelerden de yapılmış olmalıdır. Çünkü hem kara kazılarında hem de sualtı kazılarında bulunan amphoraların çok azında tıpayla rastlanılmıştır. Amphora tıplarını arkeolojik buluntular dışında, tasvirli kabartmalardan ve duvar resimlerinden de öğrenmekteyiz.

Mantar tıplar (Sciallano ve Sibella 1991: 14; Doğer 1991: 46-47; Alpözen vd. 1995: 21; Doğer 2004: 104), çığ kil tıplar (Doğer 1991: 44-45; Alpözen vd. 1995: 19; Doğer 2004: 103), pişmiş toprak tıplar,

* Arkeolog, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi, durdane.ky@gmail.com

Arkeolog, Selçuk Üni., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi, ahmetaslan660@gmail.com

1 Makaleye konu olan tıpları inceleme ve yayın yapmamıza izin veren kazı başkanı Doç. Dr. Şengül Aydıngün'e ve titiz çalışmalarından dolayı ekip arkadaşlarımıza çok teşekkür ederiz. Makalede kullanılan fotoğraflar Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazıları 2014 arşivinden alınmış olup Haldun Aydıngün tarafından çekilmiş, küçük buluntu çizimleri Dürdane Kaya, mimari çizimler ise Asuman Yeşilirmak ve Özlem Karaca tarafından yapılmıştır.

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazıları, Kocaeli Üniversitesi BAP 2015/036 no'lu projesi ile desteklenmiştir. Çalışmadaki küçük buluntu çizimleri bu proje kapsamında çizilmiştir, teşekkür ederiz.

2 Amphora tanımı ve tipolojisi için: Karatağ 2011: 33-34; Sciallano ve Sibella 1991: 23-113.

3 Sualtı çalışmalarında tespit edilen Uluburun, Yassıada, Serçe Limanı batıkları amphoraların taşımacılıkta çok önemli bir yeri olduğunun en iyi kanıtlarındandır. Marmaray Metro projeleri kapsamında Byzantion'un en önemli limanlarından biri olan Theodosius Limanı'nda tespit edilen 36 batıkta çıkan amphoralarda ticaret ağında amphoraların önemini bir kez daha kanıtlamıştır.

ikinci kullanım tıplar amphora ağızlarında en sık kullanılan örneklerdir. Ayrıca, kireçtaşı, çam kozalağı, taş, mermer, kumaşlara sarılı ya da balmumu sıvalı ağaç parçaları da tıpa olarak kullanılmıştır (Doğer 1999: 47; Doğer 2004: 104). Bu çalışmada, kazı alanında tespit edilen pişmiş toprak tıplar ile ikinci kullanım tıplar tanıtılmıştır.

Pişmiş Toprak Tıplar (Operculae): Amphoraların içindeki maddenin hava ile temasını önlemek amacıyla “tıpama” ya da “kapama” amacıyla özel olarak imal edilen tıplardır (**Res. 2**). Söz konusu tıpların kenar ve üst kısmı ağaç reçinesi, kil ya da puzzolane adı verilen suyla temas ettiğinde sertleşen volkanik toprakla sıvanmaktadır (Doğer 1991: 45; Alpözen vd. 1995: 19-22; Doğer 2004: 103).

İkinci Kullanım Tıplar: Amphora tıpları arasında en sık rastlanılan gruptur. Pişmiş topraktan çeşitli çanak çömlek veya tuğla-taş-mermer parçası, amphoranın ağızına göre kenarları tırtıklanarak ya da yuvarlatılarak şekillendirilir (**Res. 3**).⁴ Yeni bir üretim yerine, hali hazırda var olan bir seramik parçasının veya mimari bir yapının tuğlası ya da eski bir döşemesine ait taş/mermer parçası kenarlarının keski ve zımpara ile yuvarlatılarak ya da tırtıklanarak kullanılacak amphoranın ağızına göre şekillendirilmesi daha ucuz ve kolay bir üretim şeklidir. Pişmiş toprak tıplarda olduğu gibi amphoraların hava ile temasını önlemek amacıyla ağız kısmına ikinci kullanım tıplar yerleştirilir ve bu tıpların kenar ve üst kısmı ağaç reçinesi, kil ya da puzzolane adı verilen suyla temas ettiğinde sertleşen volkanik toprakla sıvanır. Puzzolane dökülerek izole edilen amphoraların ağız kenarı genel olarak tüccarın ismi ile mühürlenmektedir.⁵

Amphora tıplarına ait genel değerlendirme oldukça azdır. Tıpların kullanım amacını gösteren en iyi örnek 1960 tarihinde Yassı Ada I batığında yapılan çalışmalar sonucunda bir amphoranın ağızında bulunan ikinci kullanım tıpadır (Bass 1982: 160-161). 2004-2013 yılları arasında yapılan Yenikapı kazılarında ağız kenarı ikinci kullanım tıpa ile kapatılıp üstü puzzolane dökülerek mühürlenmiş amphora ise en yeni örnektir.⁶ Amorium (Ülker 1999: 344-345; Witte 2012: 243-262) ve Kardamaina⁷ bu türde tıpların ele geçtiği diğer kazılardır.

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazıları 2011-2013 sezonunda toplamda 339 adet olan amphora tıpası ele geçirilmiştir. Tıplar; pişmiş toprak ve ikinci kullanım tıplar başlığı altında değerlendirilmiştir. İkinci kullanım tıplar ise yapıldığı malzemeye göre çanak çömlek, tuğla, taş ve mermer olarak bir alt grup oluşturularak ele alınmıştır.

Tıpların 11 adeti özel yapım tıpadır (**Res. 2, Res. 4**). Bunlar içerisinde en ilginç ağızda tıpasıyla tespit edilen örnektir (**Res. 5a-b**). Ağız ve boyun kısmı sağlam, boyundan altı kırık olan LR3 amphorasının ağızda pişmiş topraktan özel yapılmış bir tıpayla rastlanılmıştır.

İlk kullanımından farklı bir amaçla kullanılmak üzere çeşitli çanak çömlek, tuğla, taş ve mermerden yapılmış 328 adet ikinci kullanım tıpa tespit edilmiştir. Bunların 148 tanesi çeşitli amphora, gündelik kullanım kapları, sırlı seramik tabaklara ait parçaların kenarları tırtıklanarak ya da yuvarlatılarak üretilenlerdir (**Res. 3, Res. 6**). Tıpların çapları ortalama olarak 3,6-9,1 cm, kalınlığı ise 0,5-8 cm'dir. 8 alan 16G açmasında tespit edilen Geç Roma dönemine tarihlenen bir amphora gövdesi temizlenirken iç kısmından bir tıpa ele geçmiştir (**Res. 7**). Söz konusu tıpa, kenarı tırtıklanarak ikinci kullanım olarak amphora gövde parçasından yapılmıştır. Üzerinde çalıştığımız tıplar arasında mimari bir yapının duvarında kullanılan damgalı ya da damgasız tuğlalar ile “opus sectile” gibi eski bir yapı döşemesine ait taş ya da mermer parçaların kenarları tırtıklanarak amphora ağızını kapatmak için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu örneklerden toplamda 180 tane ele geçmiştir. Yapı duvarlarında kullanılan damgalı ve damgasız

4 Çanak çömlek veya tuğla-taş-mermer parçası örnekleri için: Bass 1982: 160-161; Doğer 1991: 45; Alpözen vd. 1995: 19-22; Ülker 1999: 343-345; Doğer 2004: 103; Witte 2012: 243-262; Pena 2007: 153-158; Papadimitiou ve Didoumi 2010: 741-742, 747 Fig. 6h.

5 Mühürlü örneklerle ilgili: Bass 1982: 160; Sciallano ve Sibella 1991: 14; Alpözen vd. 1995: 19-22; Witte 2012: 343-345; Doğer 2004: 103; Pena 2007: 153; Witte 2012: 244.

6 Bulunan örnekler için: Asal 2007: 184, 263, katalog Y20; Çömlekçi 2007: 238, 296, katalog Y73.

7 Papadimitiou ve Didoumi. 2010: 742, 747, Fig. 6h.

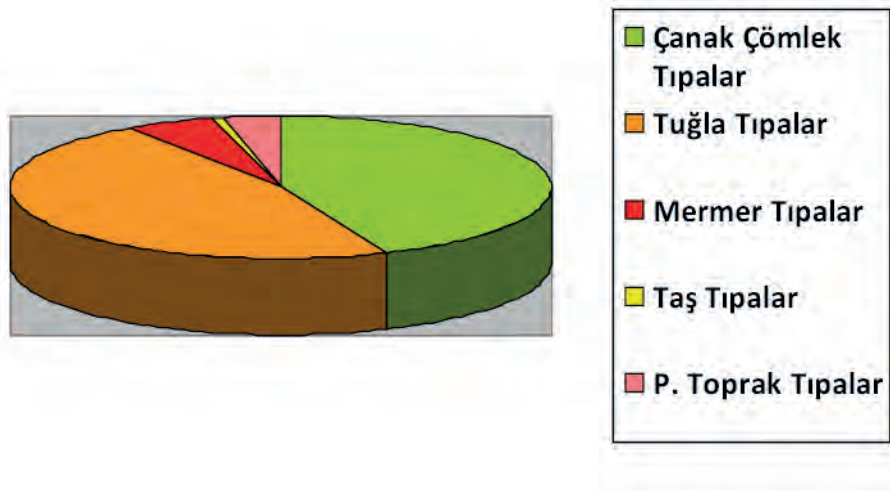
tuğladan yapılan ikinci kullanım tıplar 159 tanedir (**Res. 3, Res. 8**). Tıpların çapları ortalama 3,9-12,7 cm, kalınlıkları ise 1,2-4,7 cm'dir. Tuğladan ikinci kullanım olarak yapılan tıpların 6 tanesinde açılmaya çalışılan ama tamamlanmamış delik izleri ile tamamlanmış delikler görülmektedir (**Res. 9**). Tıpları kendi aralarında sınıflandırırken delikleri fark edip nedenini sorgulamıştık. Yapmış olduğumuz araştırmalar sonucu; İsrail'de yapılan bir çalışmada tespit edilen tıpların ortasında da delik tespit edilmiş ve bu deliğin şarap fermantasyonu sırasında oluşan gazın çıkmasını sağlamak için açıldığı önerilmiştir (Gal 1989: 281-283). Taştan yapılmış 3 adet tıpanın çapları ortalama 6-7 cm, kalınlıkları ise 1,6-3 cm'dir (**Res. 3, Res. 10**). Mermerden yapılmış 18 adet tıpanın çapı ortalama 3,7-12,3 cm, kalınlıkları ise 2,4-4 cm'dir (**Res. 3, Res. 11**).

Tıplar 8. alan 12-13-14EFG ile 15-16-17FG açmalarında yoğun olarak ele geçmiştir. Söz konusu tıplar, etrafı sur/savunma duvarı ile çevrilmiş bir yapı kompleksi içerisinde ortaya çıkmıştır (**Tablo 1-2**). Söz konusu yapıların tanımları hakkında net bir şey söylemek şimdilik mümkün değildir. Fakat bu kadar çok amphora tıpası ve çok sayıda amphora parçası⁸ ile çok sayıda diğer mutfak kaplarının ortaya çıkması anıtsal bir yapının depolarına ya da mutfak birimlerine rastladığımızı düşündürmektedir. 24. alan olarak adlandırdığımız diğer kazı alanının da ise üzerinde çalıştığımız amphora tıpları yoğun olarak 19H ve 14-15JK açmalarından ele geçirmiştir. İkinci kullanım kenarları tırtıklı tıplar yoğunluktadır. Tıpların boyutları incelendiğinde LR1, LR2, LR3, LR7 ve Ganos tiplerindeki amphoraların tıpları olarak kullanıldığını söylemek mümkündür. Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarında ele geçen ikinci kullanım tıpların ülkemiz kıyı ve karalarında yürütülen Yassı Ada I, Marmaray-Yenikapı ve Amorium kazılarında tespit edilen tıplara benzediği görülmüştür.

Karelaj Adı	P.Toprak Tıplar	İkinci Kullanım Tıplar				
		Ç. Çömlek Tıplar	Tuğla Tıplar	Mermer Tıplar	Taş Tıplar	Toplam
8/12-13-14EFG	1	47	80	2		130
8/15-16-17FG	9	50	30	10	3	102
8/11-12-13-14 JKL	1	28	26	1		56
8/13N			6	1		7
8/13C		4	5	1		10
24/17I		5	1			6
24/19H		8	4			12
24/14J-15K		6	7			13
24/35-36Z				3		3
TOPLAM	11	148	159	18	3	339

Tablo 1: Tıpların açmalara göre dağılımı.

8 2012-2015 yılları arasında ele geçen amphora parçalarının tasnif ve restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Kazı alanında bulunan amphoralarla ilgili bu kitabın içerisindeki Kara "Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) Kazılarında Ele Geçen Dipintolu LR2 ve Damgalı LR13 Amphoraları" ile Turnovsky "Pottery from the Site: Outlook to A Context of the 7th Century AD" adlı makalelere bakınız.

Tablo 2: Tıpların tiplerine göre dağılımı.

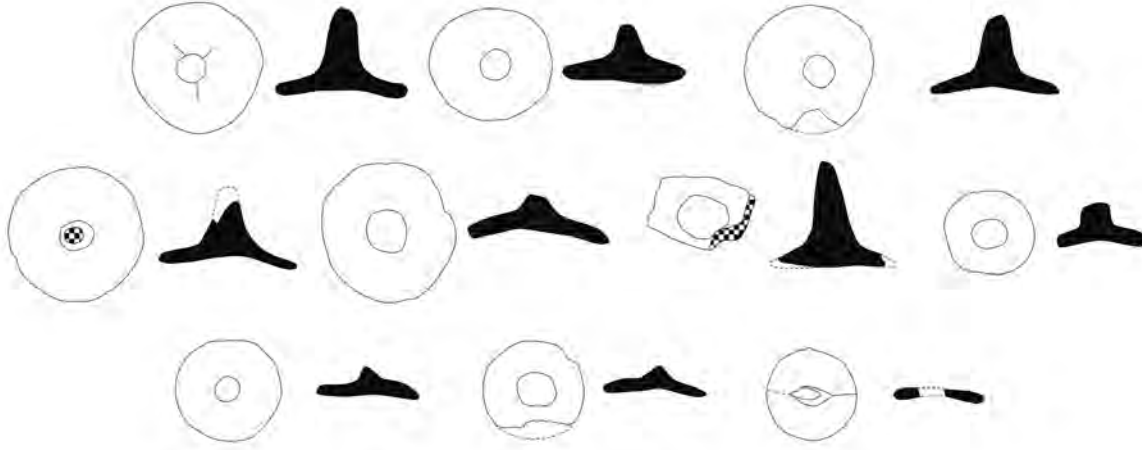
Kaynakça

- Alpözen vd. 1995 Alpözen, T. O., A. H. Özdaş ve B. Berkkaya 1995. *Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Ticari Amphoraları: Eski Çağ'da Akdeniz Ticareti*, İstanbul.
- Asal 2007 Asal, R. 2007. "İstanbul'un Ticareti ve Theodosius Limanı", *Gün Işığında, İstanbul'un 8000 Yılı: Marmaray, Metro, Sultanahmet Kazıları*: 180-189, 248-269.
- Bass 1982 Bass, G. F. 1982. "The Pottery", *Yassı Ada I: A Seventh-Century Byzantine Shipwreck*: 155-188.
- Çömlekçi 2007 Çömlekçi, S. 2007. "Yenikapı'da Teknoloji", *Gün Işığında, İstanbul'un 8000 Yılı: Marmaray, Metro, Sultanahmet Kazıları*: 236-241, 292-299.
- Doğer 1991 Doğer, E. 1991. *Antik Çağda Amphoralar*, Sergi Yayınevi, İzmir.
- Doğer 2004 Doğer, E. 2004. *Antik Çağ'da Bağ ve Şarap*, İletişim Yayıncılık, İstanbul.
- Gal 1989 Gal, Z. 1989. "Loom Weights or Jar Stoppers?", *Israel Exploration Journal* 39, 3-4: 281-283.
- Karatağ 2011 Karatağ, M. 2011. *Klasik Arkeoloji Sözlüğü Yunan-Roma*, Midas Kitabevi, Ankara.
- Papadimitiou ve Didioumi 2010 Papadimitiou, N. P. ve S. Didioumi 2010. "Nouvelles Donnees Sur La Production De L'atelier Ceramique Protobyzantin A Kardamaina (Cos-Grece)", *Late Roman Coarse Wares 3*: 741-749.
- Pena 2007 Pena, J. T. 2007. *Roman Pottery in the Archaeological Record*, Newyork.
- Sciallano ve Sibella 1991 Sciallano, M. ve P. Sibella 1991. *Amphores comment les identifier?*, Edisud.
- Ülker 1999 Ülker, F. 1999. "Mosaic Tesserae, Terracotta Loom Weights, and Tokens", [Lightfoot, C.S. vd. "The Amorium Project: The 1997 Study Season", 333-349], *Dumbarton Oaks Papers* 53: 343-345.
- Witte 2012 Witte, J. 2012. "Counters and Stoppers in Terracotta and Stone", *Amorium Reports* 3: 143-160.

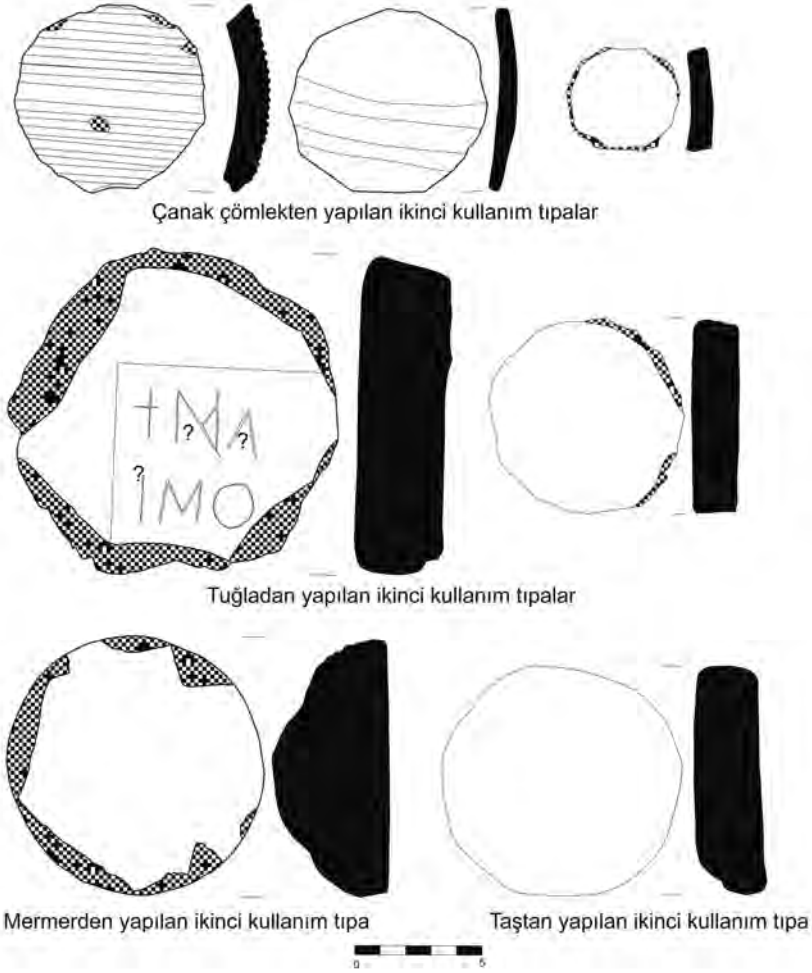
KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI (BATHONEA ?) KAZILARINDA BULUNAN AMPHORA TIPALARI

Res. 1: 12-13-14EFG ile 15-16-17FG açmaları (Ölçek 1/50).

Res. 2: Özel olarak yapılan tıplar.

Res. 3: İkinci kullanım tıplar.

KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI (BATHONEA ?) KAZILARINDA BULUNAN AMPHORA TIPALARI

Res. 4: Özel olarak yapılan tıplar.

Res. 5 a-b: Amphora ağız parçasında bulunan özel olarak yapılmış tıpa.

Res. 6: Çanak çömlek parçalarından yapılan tıplar.

Res. 7: Tıpası iç kısmında tespit edilen amphora.

Res. 8: Tuğladan yapılan tıplar.

Res. 9: Ortası delikli ve delik açılmak üzere olan tıplar.

Res. 10: Taştan yapılan tıpalar.

Res. 11: Mermerden yapılan tıpalar.